

A-PBT-A-28/2014. Ajánlás

A Pénzügyi Békéltető Testület a B.L. kérelmező (xxx; a továbbiakban: Kérelmező) ABC Bank (yyy; a továbbiakban: Pénzügyi Szolgáltató) ellen benyújtott kérelmére indult, xxx ügyszám alatt nyilvántartásba vett, pénzügyi fogyasztói jogvita rendezésére irányuló eljárásban, a 2014. november 24. napján megtartott meghallgatáson az alábbi

AJÁNLÁST

hozta:

A Pénzügyi Békéltető Testület ajánlja, hogy a pénzügyi szolgáltató az xxx számú szerződéssel finanszírozott xxx forgalmi rendszámú xxx típusú személygépkocsi törzskönyvét adja ki a Kérelmező részére.

Az ajánlás ellen fellebbezésnek helye nincs, azonban annak kézbesítésétől számított 15 napon belül hatályon kívül helyezése kérhető a Fővárosi Törvényszéktől, ha a tanács összetétele vagy eljárása nem felelt meg a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: MNB tv.) rendelkezéseinek, a Pénzügyi Békéltető Testületnek nem volt hatásköre az eljárásra, a kérelem meghallgatás nélküli elutasításának lett volna helye.

A pénzügyi szolgáltató az ajánlás hatályon kívül helyezését a fentiekén túl – az ajánlás részére történt kézbesítésétől számított tizenöt napon belül – akkor is kérheti a Fővárosi Törvényszéktől, ha az ajánlás tartalma nem felel meg a jogszabályoknak.

Ha a pénzügyi szolgáltató az ajánlásnak nem tesz eleget, a Pénzügyi Békéltető Testület – a Kérelmező nevének megjelölése nélkül – jogosult a jogvita tartalmának rövid leírását és az eljárás eredményét – legkorábban az ajánlásnak a pénzügyi szolgáltató részére történt kézbesítésétől számított hatvan nap elteltével – nyilvánosságra hozni.

A Pénzügyi Békéltető Testület felhívja a pénzügyi szolgáltatót és a Kérelmezőt, hogy jelen ajánlás végrehajtásáról az ajánlás kézhezvételét követő 60 napon belül írásban tájékoztassák a Pénzügyi Békéltető Testületet.

A Pénzügyi Békéltető Testület ajánlása nem érinti a Kérelmezőnek azt a jogát, hogy a pénzügyi szolgáltatóval szembeni igényét bírósági eljárás keretében érvényesítse.

A Pénzügyi Békéltető Testület döntését az MNB tv. 113. § b) pontja, 116. §-a, valamint 119. § (1) bekezdése alapján hozta meg.

INDOKOLÁS

A Kérelmező 2014. október 20. napján érkezett kérelmével fordult a Pénzügyi Békéltető Testülethez pénzügyi fogyasztói jogvita rendezése érdekében. Kérelmében előadta, hogy 2008. február 25-én deviza alapú kölcsönszerződést kötött – személygépkocsi megvásárlása céljából – a pénzügyi szolgáltatóval, mely alapján a pénzügyi szolgáltató 3.303.000,- forintot

folyósított a részére 120 havi futamidőre. A Kérelmező a Pénzügyi Békéltető Testület előtti eljárásban kérte, hogy a pénzügyi szolgáltató adja át részére a gépjármű törzskönyvét.

A Pénzügyi Szolgáltató válasziratában a törzskönyv átadásával kapcsolatban előadta, hogy a Pénzügyi Szolgáltató a gépkocsi törzskönyvét a kölcsönszerződés elválaszthatatlan részét képező xxx számú ÁSZF xxx pontjának alábbi rendelkezései alapján jogszerűen tartja birtokában:

„Az Adós tudomásul veszi, hogy a Finanszírozó javára a fenti okiratokba bejegyzésre került korlátozásokat a kölcsönszerződésből eredő tartozása maradéktalan kiegyenlítéséig nem jogosult törölni, és ezen időpontig kizárólag a Finanszírozó jogosult a törzskönyv hatóságtól történő átvételére és őrzésére, valamint az afeletti rendelkezésre.”

- „Az Adós tudomásul veszi, hogy a Finanszírozó, mint a törzskönyv kizárólagos jogosultja a futamidő során bármikor jogosult a törzskönyv kiállítását kérni az illetékes hatóságtól, a Finanszírozó jogosult azt kizárólag átvenni és a kölcsönszerződésből eredő valamennyi tartozás kiegyenlítéséig őrizni.”

- „A Finanszírozó a birtokába került törzskönyvet a szerződés megszűnését követően akkor bocsátja az Adós rendelkezésére, illetve a felfüggesztett törzskönyv kiállítását az Adós költségén akkor kéri az illetékes hatóságtól - amennyiben erre lehetőség van, úgy közvetlenül az Adóst megjelölve a törzskönyv jogosultjaként -, ha az Adós a jelen szerződésből eredő valamennyi fizetési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett.”

A fentiekén túl a Kérelmezővel 2008. február 25. napján megkötött hatályában felfüggesztett fedezeti adásvételi szerződés 11. pontja alapján is jogosult a gépjármű törzskönyvét a kölcsönszerződésből eredő tartozás maradéktalan kiegyenlítéséig birtokában tartani.

- „Amennyiben jelen adásvételi szerződés alapján a Vevő a gépjármű tulajdonjogát nem szerzi meg, és az Eladó a 2. pontban meghatározott kölcsönszerződésből eredő valamennyi tartozását maradéktalanul kiegyenlíti, úgy a jelen adásvételi szerződés - megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal - megszűnik. Fenti esetben a Vevő haladéktalanul kiadja az Eladó részére az adásvétel tárgyát képező gépjármű Vevő, mint finanszírozó birtokában lévő törzskönyvét.”

Ezen fedezeti adásvételi szerződés 4. pontja kiköti, hogy az Eladó a szerződés tárgyát képező gépjárművet az adásvételi szerződés 11. pontjában foglalt időpontig - azaz az Eladó tartozásának maradéktalan megfizetéséig - el nem zálogosíthatja, egyéb módon sem terhelheti meg és nem idegenítheti el, mely elidegenítési tilalom alapján a Vevő, mint finanszírozó ezen időpontig őrzésében tarthatja a gépjármű törzskönyvét.

A Pénzügyi Szolgáltató nyilatkozott, hogy az opciós jog törléséhez szükséges nyilatkozatot 2014.04.17. napján a Kérelmező részére kiadta. Mivel azonban a Kérelmező mind a mai napig nem tett teljes körűen eleget a kölcsönszerződésből eredő valamennyi fizetési kötelezettségének, a törzskönyvet jogszerűen tartja őrzésében.

Álláspontja szerint az opciós jog fennállásától függetlenül, a kölcsönszerződés illetőleg az adásvételi szerződés rendelkezései alapján jogosult a tartozás maradéktalan kiegyenlítéséig a törzskönyvet őrizni.

Az opciós megállapodás 9. pontja az alábbiakat rögzíti:

„Jelen megállapodás alapján a vételi jog a 2. pontban meghatározott gépjármű forgalmi engedélyének a Kötelezett mint tulajdonos nevére történő kiállításától számított 5 évig illeti meg a Finanszírozót.

Amennyiben a Finanszírozó vételi jogával eddig az időpontig nem él, és/vagy a Kötelezettnek az 1. pontban hivatkozott kölcsönszerződés szerinti fizetési kötelezettsége maradéktalanul kiegyenlítésre kerül, a vételi joga megszűnik.

Amennyiben a Finanszírozó vételi joga a fentiek szerint megszűnt, úgy a birtokában lévő, a vételi jog tárgyát képező gépjármű törzskönyvét, valamint a Finanszírozó javára a forgalmi engedélybe és a gépjármű törzskönyvébe bejegyzett rendelkezési korlátozás illetékes hatóságnál történő töröltetéséhez szükséges nyilatkozatot haladéktalanul kiadja a Kötelezett részére."

A 9. pont 3. bekezdése a gépjármű törzskönyvét abban az esetben rendeli az adós részére kiadni, amennyiben a finanszírozó vételi joga „a fentiek szerint megszűnik”. A fentiek szerint fordulat nyilvánvalóan a 9. pont 2. bekezdésre vonatkozik. A 2. bekezdés alapján azonban egyértelmű, hogy a fizetési kötelezettség maradéktalan kiegyenlítése mindenképpen feltétele a törzskönyv kiadásának. Az és/vagy fordulat helyes nyelvtani értelmezését figyelembe véve a 2. bekezdés az alábbi két esetkört szabályozza:

- a Finanszírozó vételi jogával eddig az időpontig nem él, és a Kötelezettnek az 1. pontban hivatkozott kölcsönszerződés szerinti fizetési kötelezettsége maradéktalanul kiegyenlítésre kerül, vagy
- a Kötelezettnek az 1. pontban hivatkozott kölcsönszerződés szerinti fizetési kötelezettsége maradéktalanul kiegyenlítésre kerül

A fizetési kötelezettség maradéktalan kiegyenlítése tehát mindenképpen szükséges, a 9. pont alapján önmagában az opciós jog 5 éves lejáratára nem elegendő a törzskönyv adós részére történő kiadásához.

A Pénzügyi Szolgáltató álláspontjának alátámasztásául hivatkozott az alábbiakra:

- A közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény 5. § (1) bekezdés b/ pontja szerint a törzskönyv a jármű tulajdonjogát igazoló hatósági okmány. Az ABC Banknak a törzskönyvvel való rendelkezési jogának Kérelmező általi - szerződéskötéskor történő - elfogadása tartalmában megfelel a Ptk. 114. § (2) bekezdése azon előírásának, hogy az elidegenítés jogát szerződéssel csak a tulajdonjog átruházása alkalmával lehet korlátozni és csak abból a célból, hogy a tilalom az átruházónak vagy más személynek a dologra vonatkozó jogát biztosítsa.
- - Az BH2007. 315. számú eseti döntés szerint az elidegenítési tilalom önállóan, terhelési tilalom nélkül is kiköthető, azonban az átruházónak vagy más személynek a dologra vonatkozó jogát kell biztosítani. (1997. évi CXLI. törvény 17. § és 51. §; 109/1999. (XII. 29.) FV

A Pénzügyi Szolgáltató egyezségi ajánlatot tett, mely szerint a fennálló tartozás 30 napon belüli egyösszegű kiegyenlítése, vagy az általa elfogadható biztosíték nyújtása esetén hozzájárul a törzskönyv kiadásához.

A Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa az egyezségi ajánlatot a Kérelmezőnek megküldte, aki az ajánlatot nem fogadta el.

A Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa 2014. november 24. napján tartott meghallgatást, melyen a felek fenntartották az írásban előadottakat.

A kérelem megalapozott.

A Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa a felek előadásai és a rendelkezésre bocsátott bizonyítékok alapján a következőket állapította meg.

Az eljáró tanács megállapította, hogy a törzskönyvvel kapcsolatban a szerződéses iratanyag több helyen – így a pénzügyi szolgáltató által is hivatkozott általános szerződési feltételekben (a továbbiakban: ÁSZF), a „Megállapodás (vételi/opciós jog alapításáról)” (a továbbiakban: opciós szerződés) megnevezésű okiratban, valamint a hatályában felfüggesztett adásvételi szerződésben (a továbbiakban: adásvételi szerződés) – rendelkezik a törzskönyv sorsáról. A törzskönyvre vonatkozó rendelkezéseket – az eljáró tanács álláspontja szerint – nem lehet egymástól elválasztva, külön-külön értelmezni, hiszen a felek szerződéses akarata e komplex jogviszonyban arra irányult, hogy a Kérelmező a kölcsön folyósítása nyomán a gépjárművet megvásárolhassa, a pénzügyi szolgáltató pedig a kihelyezett kölcsönösszegre a megfelelő fedezetet biztosítsa, így a felek által aláírt szerződéseket – és az azokban a törzskönyvre vonatkozó rendelkezéseket – együttesen lehet és kell értelmezni.

A pénzügyi szolgáltató a válasziratában az általa hivatkozott iratoknak – ÁSZF, adásvételi szerződés – megfelelően idézte a törzskönyvvel kapcsolatos szerződéses rendelkezéseket.

Az eljáró tanács ugyanakkor utal az opciós szerződés 9. pontjára is, mely szerint:

„Jelen megállapodás alapján a vételi jog a 2. pontban meghatározott gépjármű forgalmi engedélyének a Kötelezett mint tulajdonos nevére történő kiállításától számított 5 évig illeti meg a Finanszírozót.

Amennyiben a Finanszírozó vételi jogával eddig az időpontig nem él, és/vagy a Kötelezettnek az 1. pontban hivatkozott kölcsönszerződés szerinti fizetési kötelezettsége maradéktalanul kiegyenlítésre kerül, a Finanszírozó vételi joga megszűnik.

Amennyiben a Finanszírozó vételi joga megszűnt, úgy a birtokában lévő, vételi jog tárgyát képező gépjármű törzskönyvét, valamint a Finanszírozó javára a forgalmi engedélybe és a gépjármű törzskönyvébe bejegyzett rendelkezési korlátozás illetékes hatóságnál történő töröltetéséhez szükséges nyilatkozatot haladéktalanul kiadja Kötelezett részére.”

Az opciós jogot alapító szerződés fent hivatkozott rendelkezései szerint: ha a Finanszírozó vételi jogával [...]nem él, és/vagy a Kötelezettnek az 1. pontban hivatkozott kölcsönszerződés szerinti fizetési kötelezettsége maradéktalanul kiegyenlítésre kerül, a Finanszírozó vételi joga megszűnik. Ha a Finanszírozó vételi joga megszűnt, úgy a birtokában lévő, vételi jog tárgyát képező gépjármű törzskönyvét [...] haladéktalanul kiadja Kötelezett részére. Tekintettel arra, hogy az idézett, „ha a Finanszírozó...” kezdetű mellékmondat alternatívákat jelöl meg („és/vagy”), ezért az eljáró tanács álláspontja szerint a két feltételnek – vételi joggal „nem

élés”, valamint a fizetési kötelezettség kiegyenlítése – nem kell konjunktívan teljesülnie, elegendő bármelyiknek bekövetkeznie ahhoz, hogy a következmény érvényesüljön. Mindebből tehát az következik, hogy mivel a finanszírozó – azaz a pénzügyi szolgáltató – nem élt a vételi jogával (azaz az egyik feltétel teljesült), ezért a gépjármű törzskönyvét haladéktalanul ki kell adnia.

Az eljáró tanács hangsúlyosan utal a szerződések megkötésekor hatályban volt, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 207. § (1) és (2) bekezdésére, melyek szerint a szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a másik félnek a nyilatkozó feltehető akarására és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett. Ha az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződés tartalma e szabály alkalmazásával nem állapítható meg egyértelműen, a feltétel meghatározójával szerződő fél, illetve a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni.

Az eljáró tanács álláspontja szerint – ahogyan arra már a fentiekben is hivatkozott – a kölcsönszerződés jogi sorsától nem elválasztható az opciós szerződés tekintettel arra, hogy azt a felek a kölcsönszerződés biztosítékeként kötötték meg, így Ptk.-ban foglaltak alapján az opciós szerződésben foglaltakat kell alkalmazni akkor, amikor a három hivatkozott szerződéses dokumentum (ÁSZF, opciós szerződés, adásvételi szerződés) rendelkezéseinek ellentmondását fel kívánjuk oldani.

Az eljáró tanács álláspontja szerint tehát az opciós szerződés egyértelműen és világosan kimondja, mely esetben kell a pénzügyi szolgáltatónak visszaadnia a törzskönyvet a Kérelmező részére.

Az MNB tv. 113. § b) pontja alapján egyezség hiányában a tanács az ügy érdekében ajánlást tesz, ha a kérelem megalapozott, azonban a 39. §-ban meghatározott törvények hatálya alá tartozó szervezet vagy személy az eljárás kezdetekor úgy nyilatkozott, hogy a tanács döntését kötelezésként nem ismeri el, illetve ha a tanács döntésének elismeréséről egyáltalán nem nyilatkozott.

A fentiek alapján a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanács a rendelkező részben foglaltak szerinti ajánlást tette.

Budapest, 2014. december 03.

Dr. Sinkó Zsolt s.k.,
eljáró tanács tagja

Dr. Nagyballi Ágnes s.k.,
eljáró tanács elnöke

Söllei Jánosné s.k.,
eljáró tanács tagja